

Bruxelles, 13 iunie 2022
(OR. fr, en)

9760/22

ECOFIN 549
UEM 153
SOC 344
EMPL 226
COMPET 447
ENV 545
EDUC 217
RECH 340
ENER 256
JAI 810
GENDER 89
ANTIDISCRIM 69
JEUN 100
SAN 345

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți/Consiliul
Nr. doc. Csie:	9412/22 - COM(2022) 604 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Ciprului pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2022

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2022) 604 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Ciprului pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2022

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

- (1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului³, care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune. Acesta contribuie la redresarea economică și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, care stimulează creșterea, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală, consolidând totodată reziliența și creșterea potențială a economiilor statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea sustenabilității finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență va fi actualizată în iunie 2022, în concordanță cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

³ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

- (2) La data de 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii durabile, care marchează începutul semestrului european din 2022 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut seama în mod corespunzător de Angajamentul social de la Porto semnat la 7 mai 2021 de a continua punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Consiliul European a aprobat prioritățile Analizei anuale a creșterii durabile pentru 2022 la 25 martie 2022. De asemenea, la 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Ciprul ca fiind unul dintre statele membre pentru care ar fi nevoie să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun pentru 2022 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro⁴ („Recomandarea din 2022 privind zona euro”) la 5 aprilie 2022 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 14 martie 2022.

⁴ Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind politica economică a zonei euro (JO C 153, 7.4.2022, p. 1).

- (3) Invadarea Ucrainei de către Rusia, intervenită în urma pandemiei mondiale, a modificat în mod semnificativ contextul geopolitic și economic. Impactul invaziei asupra economiilor statelor membre a fost resimțit, între altele, prin creșterea prețurilor la energie, alimente și materii prime, precum și prin perspective de creștere mai slabe. Prețurile mai mari la energie afectează puternic în special gospodăriile cele mai vulnerabile, care trăiesc în sărăcie energetică sau sunt expuse riscului de sărăcie energetică, precum și întreprinderile cele mai vulnerabile la creșterea prețurilor la energie. De asemenea, Uniunea se confruntă cu un aflux fără precedent de persoane care fug din Ucraina. Efectele economice rezultate în urma războiului de agresiune al Rusiei au afectat statele membre în mod asimetric. În acest context, la 4 martie 2022, Directiva 2001/55/CE a Consiliului⁵ a fost activată pentru prima dată prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului⁶, acordând persoanelor strămutate din Ucraina dreptul de ședere legală în Uniune, precum și accesul la educație și formare, la piața muncii, la asistență medicală, la locuințe și la asistență socială.

⁵ Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).

⁶ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2022, p. 1).

- (4) Ținând seama de evoluția rapidă a situației economice și geopolitice, semestrul european reia în 2022 coordonarea generală a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă, evoluând, în același timp, pentru a ține seama de cerințele de punere în aplicare ale Mecanismului de redresare și reziliență, astfel cum se subliniază în Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2022. Pentru îndeplinirea priorităților de politică prevăzute în cadrul semestrului european, este esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile semestrului european din 2019 și 2020 sau un subset semnificativ al acestora. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019 și 2020 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241, acestea adăugându-se altor eventuale recomandări specifice fiecărei țări emise până la data transmiterii unor astfel de planuri de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate.
- (5) Clauza derogatorie generală a Pactului de stabilitate și de creștere este activă din martie 2020. În comunicarea sa din 3 martie 2021 intitulată „Un an de la izbucnirea pandemiei de COVID-19: răspunsul în materie de politică bugetară”, Comisia și-a prezentat opinia conform căreia decizia privind dezactivarea sau aplicarea în continuare a clauzei derogatorii generale ar trebui să fie luată în cadrul unei evaluări generale a stării economiei, un criteriu cantitativ cheie fiind nivelul activității economice din Uniune sau din zona euro, comparativ cu nivelurile anterioare crizei (finele anului 2019). Incertitudinea sporită și riscurile puternice de evoluție negativă a perspectivelor economice în contextul războiului din Europa, creșterile abrupte fără precedent ale prețurilor la energie și perturbările continue ale lanțului de aprovizionare justifică extinderea până în 2023 a clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere.

- (6) Urmând abordarea din Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021⁷ care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2021, orientarea bugetară generală este în prezent cel mai bine măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19), dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu⁸. Pentru a evalua dacă politica bugetară națională este prudentă și are o compoziție favorabilă unei redresări sustenabile, în concordanță cu tranziția verde și tranziția digitală, se acordă atenție, pe lângă orientarea bugetară generală, și evoluției cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național⁹ (fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19) și investițiilor.

⁷ Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Ciprului pentru 2021 (JO C 304, 29.7.2021, p. 58).

⁸ Estimările privind orientarea bugetară și componentele acesteia din prezenta recomandare sunt estimări ale Comisiei bazate pe ipotezele care stau la baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022. Estimările Comisiei privind creșterea potențială pe termen mediu nu includ impactul pozitiv al reformelor care fac parte din planul de redresare și reziliență și care pot stimula creșterea potențială.

⁹ Nu sunt finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență sau din alte fonduri ale Uniunii.

- (7) La 2 martie 2022, Comisia a adoptat o comunicare în care prezintă orientări generale privind politica bugetară pentru 2023 (denumite în continuare „orientările bugetare”), cu scopul de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre și de a consolida, astfel, coordonarea politicilor. Pe baza previziunilor din iarna anului 2022 privind perspectivele macroeconomice, Comisia a remarcat că tranziția de la orientarea bugetară agregată favorabilă din perioada 2020-2022 la o orientare bugetară agregată în linii mari neutră, menținând capacitatea de a reacționa la evoluțiile situației economice, ar părea adecvată în 2023. Comisia a anunțat că în recomandările bugetare pentru 2023 ar trebui să se facă în continuare distincție între statele membre și să se țină seama de eventualele efecte de propagare între țări. Comisia a invitat statele membre să integreze orientările în programele lor de stabilitate și de convergență. Comisia s-a angajat să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și să își ajusteze orientările de politică după cum va fi necesar și cel târziu în pachetul de primăvară al semestrului european ce va fi prezentat la sfârșitul lunii mai 2022.
- (8) În ceea ce privește orientările bugetare, recomandările bugetare pentru 2023 iau în considerare perspectivele economice mai slabe, incertitudinea sporită și alte riscuri de evoluție negativă, precum și creșterea inflației în comparație cu previziunile Comisiei din iarna anului 2022. Având în vedere aceste considerații, răspunsul bugetar trebuie să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală și pentru securitatea energetică și să susțină puterea de cumpărare a celor mai vulnerabile gospodării, astfel încât să atenueze impactul creșterii prețurilor la energie și să contribuie la limitarea presiunilor inflaționiste generate de efectele secundare prin măsuri specifice și temporare. Politica bugetară trebuie să rămână flexibilă, pentru a se putea adapta la circumstanțele în evoluție rapidă, inclusiv la provocările în ceea ce privește apărarea și securitatea generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, și trebuie să fie distinctă de la un stat membru la altul, în funcție de situația fiscală și economică a fiecăruia, inclusiv în ceea ce privește expunerea la criză și aflulul de persoane strămutate din Ucraina.

- (9) La 17 mai 2021, Cipru a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 20 iulie 2021, Consiliul a adoptat decizia sa de punere în aplicare privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență pentru Cipru¹⁰. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea de către Comisie a unei decizii, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, care să afirme că Cipru a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte presupune că nu s-a anulat atingerea jaloanelor și a țintelor anterioare.
- (10) La 5 mai 2022, Cipru și-a prezentat programul național de reformă pe 2022 și, la 2 mai 2022, programul de stabilitate pentru 2022, în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2022 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Cipru cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

¹⁰ ST 10686/2021 INIT; ST 10686/2021 ADD 1.

- (11) Comisia a publicat raportul de țară din 2022 pentru Cipru la 23 mai 2022. Acesta a evaluat progresele realizate de Cipru în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări adoptate de Consiliu în 2019, 2020 și 2021 și a trecut în revistă punerea în aplicare de către Cipru a planului de redresare și reziliență, pe baza Tabloului de bord privind redresarea și reziliența. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate deficiențe în ceea ce privește provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente, inclusiv cele legate de invadarea Ucrainei de către Rusia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Cipru în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.
- (12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Cipru și a publicat rezultatele acestuia la 23 mai 2022. Comisia a concluzionat că Cipru se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. În special, deficitul mare de cont curent s-a deteriorat semnificativ în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19, ceea ce a pus o sarcină suplimentară asupra datoriei externe, publice și private, deja ridicate, în timp ce creditele neperformante din sectorul financiar rămân ridicate, în pofida unei reduceri semnificative.

(13) În recomandarea sa din 20 iulie 2020¹¹, Consiliul a recomandat Ciprului ca în 2020 și 2021 să ia toate măsurile necesare, în conformitate cu clauza derogatorie generală, pentru a răspunde în mod eficace pandemiei de COVID-19, a susține economia și a sprijini redresarea ulterioară. De asemenea, Consiliul a recomandat Ciprului să urmărească, atunci când condițiile economice o vor permite, politici bugetare menite să permită obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității datoriei, sporind, în același timp, investițiile. În 2021, potrivit datelor validate de Eurostat, deficitul public al Ciprului a scăzut de la 5,8 % din PIB în 2020 la 1,7 %. Răspunsul Ciprului în materie de politică fiscal-bugetară a sprijinit redresarea economică în 2021, iar măsurile temporare de urgență au scăzut de la 3,6 % din PIB în 2020 la 3,0 % în 2021. Măsurile luate de Cipru în 2021 au fost conforme cu recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020. Măsurile bugetare discreționare adoptate de guvern în 2020 și 2021 au fost în principal temporare sau însoțite de măsuri compensatorii. Potrivit datelor validate de Eurostat, datoria publică a scăzut de la 115,0 % din PIB în 2020 la 103,6 % din PIB în 2021.

¹¹ Recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020 privind Programul național de reformă al Ciprului pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2020 (JO C 282, 26.8.2020, p. 82).

(14) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate pentru 2022 este realist. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 2,7 % în 2022 și cu 3,8 % în 2023. Prin comparație, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează o creștere mai mică a PIB-ului real, de 2,3 % în 2022 și de 3,5 % în 2023, în principal din cauza unei cereri externe mai slabe preconizate în previziunile Comisiei, antrenând o contribuție negativă a exporturilor nete, spre deosebire de situația din Programul de stabilitate pentru 2022, în care era prevăzută o contribuție moderată. În Programul său de stabilitate pentru 2022, guvernul preconizează că Ciprul va atinge o poziție bugetară echilibrată în 2022 și un excedent bugetar de 0,4 % din PIB în 2023. Îmbunătățirea din 2022 reflectă în principal relaxarea majorității măsurilor de urgență. Conform Programului de stabilitate pentru 2022, se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va descrește la 93,9 % în 2022 și va scădea la 88,2 % până în 2023. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a previziunilor, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează un deficit public de 0,3 % din PIB pentru 2022 și de 0,2 % din PIB pentru 2023. Acesta este mai mic decât soldurile prevăzute în Programul de stabilitate pentru 2022, în principal datorită includerii în previziunile Comisiei a unor estimări mai prudente privind veniturile fiscale. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează o pondere a datoriei publice în PIB similară în mare măsură, de 93,9 % în 2022 și de 88,8 % în 2023. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, estimarea actuală privind creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) este de 2,6 %. Această estimare nu include însă impactul reformelor care fac parte din planul de redresare și reziliență și care pot stimula creșterea potențială a Ciprului.

(15) În 2022, guvernul a eliminat treptat majoritatea măsurilor luate ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19, astfel încât se preconizează că măsurile temporare de urgență vor scădea de la 3,0 % din PIB în 2021 la 0,4 % în 2022. Deficitul public este afectat de măsurile adoptate pentru a contracara impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie, care, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,2 % din PIB în 2022 și care urmează să fie eliminate treptat în 2023¹². Aceste măsuri constau în principal în transferuri sociale către gospodăriile mai sărace, reduceri ale impozitelor indirecte pe consumul de energie și plafoane tarifare pentru prețurile cu amănuntul și cu ridicata. Măsurile respective au fost anunțate ca având un caracter temporar. Cu toate acestea, în eventualitatea în care prețurile la energie se mențin la un nivel ridicat în 2023, unele dintre măsurile respective ar putea fi păstrate. O parte din aceste măsuri au un caracter general, în special reducerea ratei de impozitare pentru facturile de energie electrică ale gospodăriilor, reducerea tarifelor percepute de la consumatori și reducerea accizelor la produsele petroliere. Deficitul public este, de asemenea, afectat de costurile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, care, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,1 % din PIB în 2022 și la 0,1 % din PIB în 2023¹³.

¹² Cifrele reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor luate începând cu toamna anului 2021, inclusiv veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

¹³ Se preconizează că numărul total al persoanelor strămutate din Ucraina în Uniune va ajunge treptat la 6 milioane până la sfârșitul anului 2022, iar distribuția geografică a acestor persoane este estimată pe baza dimensiunii diasporei existente, a populației relative a statului membru gazdă și a distribuției efective a persoanelor strămutate din Ucraina în întreaga Uniune începând din martie 2022. În ceea ce privește costurile bugetare pe persoană, estimările se bazează pe modelul de microsimulare Euromod al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei, care ia în considerare atât transferurile de numerar pentru care ar fi eligibile persoanele, cât și prestațiile în natură, cum ar fi educația și asistența medicală.

- (16) În recomandarea sa din 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Cipru să mențină o orientare bugetară favorabilă, inclusiv din impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să păstreze investițiile finanțate la nivel național. De asemenea, Consiliul a recomandat Ciprului să aplice, atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, o politică bugetară vizând realizarea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și, în același timp, să sporească investițiile pentru a stimula potențialul de creștere.
- (17) În 2022, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022 și incluzând informațiile incluse în programul de stabilitate al Ciprului pentru 2022, se preconizează că orientarea bugetară va fi în linii mari contracționistă, la +0,9 % din PIB, în timp ce Consiliul a recomandat o orientare bugetară favorabilă¹⁴. Cipru intenționează să ofere sprijin continuu pentru redresare prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență pentru a finanța investiții suplimentare, conform recomandării Consiliului. Conform proiecțiilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii va crește cu 0,7 puncte procentuale din PIB în comparație cu 2021. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă la orientarea bugetară de 0,6 puncte procentuale în 2022¹⁵. Prin urmare, Cipru nu intenționează să mențină investițiile finanțate la nivel național. În același timp, se preconizează că în 2022 creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) va avea o contribuție restrictivă de 1,1 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Aceasta include impactul suplimentar al măsurilor menite să combată impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie (0,1 % din PIB), precum și costurile pentru oferirea de protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB).

¹⁴ Un semn pozitiv al indicatorului corespunde unui deficit al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară restrictivă.

¹⁵ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor furniza o contribuție neutră de 0,0 puncte procentuale din PIB.

- (18) În 2023, orientarea bugetară este estimată în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 la +0,1 % din PIB, în ipoteza menținerii politicilor actuale¹⁶. Se preconizează că Cipru va utiliza în continuare granturile din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență în 2023 pentru a finanța investiții suplimentare în sprijinul redresării. Conform proiecțiilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii va crește cu 0,3 puncte procentuale din PIB în comparație cu 2022. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă la orientarea bugetară de 0,1 puncte procentuale în 2023¹⁷. În același timp, se preconizează că creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) în 2023 va avea o contribuție în linii mari neutră de 0,1 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Aceasta include impactul eliminării treptate a măsurilor de răspuns la creșterea prețurilor la energie (0,2 % din PIB) și costurile suplimentare pentru a oferi protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB).
- (19) În Programul de stabilitate pentru 2022, se preconizează că excedentul public va crește treptat la 1,5 % din PIB în 2024 și la 1,7 % până în 2025. Prin urmare, se preconizează că deficitul public va rămâne sub pragul de 3 % din PIB pe durata programului. Aceste previziuni presupun că anumite cheltuieli publice, în special subvențiile, vor scădea, și că creșterea altora, inclusiv a consumului intermediar și a transferurilor sociale în natură, va fi limitată. Se preconizează, de asemenea, o scădere a investițiilor publice ca procent din PIB după vârful înregistrat în 2022. Conform Programului de stabilitate pentru 2022, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea până în 2025, ajungând la 81 % în 2024 și la 76,7 % în 2025. Potrivit analizei Comisiei, riscurile legate de sustenabilitatea datoriei par a fi medii pe termen mediu.

¹⁶ Un semn pozitiv al indicatorului corespunde unui deficit al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară restrictivă.

¹⁷ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă de 0,2 puncte procentuale din PIB.

- (20) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul menționat, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc, însoțite de un calendar indicativ de implementare, și care trebuie să fie finalizate până la 31 august 2026. Acestea contribuie la abordarea tuturor provocărilor economice și sociale sau a unei părți semnificative a acestora, care sunt prezentate în recomandările specifice adresate Ciprului de către Consiliu în cadrul semestrului european în 2019 și 2020, pe lângă orice alte recomandări specifice acestei țări emise până la data adoptării unui plan de redresare și reziliență. În particular, acestea vizează finanțele publice și asistența medicală, piața forței de muncă și politica socială, educația și competențele, investițiile publice și private și tranziția verde și digitală, precum și reformele structurale menite să îmbunătățească funcționarea sectorului public, să combată corupția și să faciliteze reducerea creditelor neperformante în sectorul bancar.
- (21) Se preconizează că planul de redresare și reziliență al Ciprului va contribui la realizarea de progrese suplimentare în ceea ce privește tranziția verde și digitală. Măsurile de sprijinire a atingerii obiectivelor climatice în Cipru reprezintă 41 % din alocarea totală a planului de redresare și reziliență, în timp ce măsurile de sprijinire a obiectivelor digitale reprezintă 23 % din alocarea totală a planului de redresare și reziliență. Implementarea integrală a planului de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele relevante, va ajuta Ciprul să se redreseze rapid în urma consecințelor crizei provocate de pandemia de COVID19, în condițiile consolidării concomitente a rezilienței. Implicarea sistematică a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul de redresare și reziliență, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

(22) Cipru a prezentat acordul de parteneriat prevăzut în Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁸, precum și celelalte programe din cadrul politicii de coeziune la 30 decembrie 2021. În concordanță cu Regulamentul (UE) 2021/1060, Cipru trebuie să țină seama, la programarea fondurilor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, de recomandările de țară relevante specifice acestei țări. Aceasta este o condiție prealabilă pentru îmbunătățirea eficacității și maximizarea valorii adăugate a sprijinului financiar care urmează să fie primit din fondurile politicii de coeziune, promovându-se, în același timp, coordonarea, complementaritatea și coerența dintre fondurile politicii de coeziune și alte instrumente și fonduri ale Uniunii. Implementarea cu succes a Mecanismului de redresare și reziliență și a programelor politicii de coeziune depinde, de asemenea, de eliminarea blocajelor din calea investițiilor ce vizează sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale, precum și dezvoltarea teritorială echilibrată.

¹⁸ Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159).

(23) Dincolo de provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență, Ciprul se confruntă cu o provocare suplimentară legată de guvernanta entităților deținute de stat. Sistemul de guvernanta prezintă lacune în ceea ce privește standardele internaționale (de exemplu, orientările privind guvernanta corporativă a entităților deținute de stat ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și setul de instrumente al Băncii Mondiale pentru guvernanta corporativă a entităților deținute de stat), care afectează productivitatea și mediul de afaceri din Cipru. În particular, o mai mare transparență și o mai mare responsabilitate în ceea ce privește performanța financiară și obiectivele publice ar spori eficiența și eficacitatea entităților deținute de stat. Același efect l-ar avea punerea în aplicare a unor bune practici, cum ar fi un proces bazat pe merite și transparent pentru nominalizările în organismele de conducere ale entităților deținute de stat și transferul funcției de exercitare a drepturilor de proprietate a entităților deținute de stat de la ministerele de resort axate pe politici către un organism central dedicat acestui scop. Deschiderea către concurență a unora dintre piețele viabile din punct de vedere comercial în care entitățile deținute de stat ocupă în prezent o poziție dominantă (de exemplu pe piața energiei) ar face aceste piețe mai eficiente, ar accelera tranziția verde și pe cea digitală și ar contribui la diversificarea economiei. Luarea de măsuri cu privire la entitățile deținute de stat ar spori eficacitatea guvernantei în Cipru, iar piața ar deveni mai echitabilă și mai transparentă pentru întreprinderile locale și străine. Acest lucru este în conformitate cu obiectivele strategiei pe termen lung pentru Cipru și cu planul de acțiune care stă la baza acesteia (în cadrul inițiativei „Modernizarea entităților deținute de stat și crearea stimulentele adecvate pentru inovare și eficiență”). Politicile care vizează îmbunătățirea guvernantei entităților deținute de stat pot contribui la reducerea datoriei publice, deoarece o mai bună guvernanta a entităților deținute de stat ar spori eficiența sectorului public. Aceasta poate contribui, de asemenea, la îmbunătățirea mediului de afaceri și la sporirea creșterii potențiale.

- (24) Ca răspuns la mandatul șefilor de stat sau de guvern din Uniune prevăzut în Declarația de la Versailles, propunerea Comisiei privind planul REPowerEU vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia cât mai curând posibil. În acest scop, Comisia intenționează să identifice, în dialog cu statele membre, cele mai adecvate proiecte, investiții și reforme la nivel național, regional și la nivelul Uniunii. Aceste măsuri au scopul de a reduce dependența generală de combustibilii fosili și de a duce la renunțarea la importurile de combustibili fosili din Rusia în favoarea altor zone de proveniență.

(25) Potențialul surselor regenerabile de energie din Cipru ar putea fi deblocat pe deplin, iar exploatarea acestui potențial accelerată, în special prin simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare și prin investiții suplimentare în instalații solare. În prezent, Cipru nu utilizează gaze naturale, dar petrolul reprezintă 85,6 % din mixul energetic. Având în vedere prețurile foarte fluctuante ale energiei pe piețele mondiale, este esențial pentru sustenabilitatea economiei cipriote să își reducă dependența puternică de petrol. Aprovizionarea cu petrol este pe deplin dependentă de importuri, deși importurile de petrol din Rusia, care reprezintă doar 1 %, se situează cu mult sub media UE de 23 %¹⁹. Pentru a diversifica aprovizionarea cu energie și a reduce dependența de importuri, Cipru ar beneficia de pe urma accelerării dezvoltării infrastructurii de import de gaze, care ar putea fi compatibilă cu hidrogenul în viitor, a interconexiunilor de gaze, care vor fi, de asemenea, pregătite pentru hidrogen în viitor, și a interconexiunilor de energie electrică pentru a facilita extinderea surselor regenerabile de energie. În plus, recenta descoperire a unor zăcăminte de gaze offshore oferă Ciprului o oportunitate semnificativă de a-și consolida în continuare independența energetică, în paralel cu eforturile sale de a accelera măsurile privind sursele regenerabile de energie și eficiența energetică. Se recomandă ca noile investiții în infrastructură și în rețele legate de gaze naturale să fie adaptate exigențelor viitorului, pentru a facilita sustenabilitatea lor pe termen lung prin reorientarea viitoare către combustibili durabili. În plus, politicile de eficiență energetică ar putea fi extinse și accelerate, inclusiv în domeniul transporturilor. Se preconizează totodată că măsurile de eficiență energetică vor contribui la combaterea sărăciei energetice cu care se confruntă o proporție ridicată a populației (20,9 %), inclusiv prin utilizarea fondurilor politicii de coeziune, după caz. Va fi nevoie de o nouă creștere a nivelului de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice, pentru ca Cipru să asigure conformitatea cu obiectivele pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”.

¹⁹ Eurostat (2020), ponderea importurilor rusești în totalul importurilor de gaze naturale, petrol și cărbune superior. Pentru media UE-27, importurile totale se bazează pe importurile din afara UE-27. Pentru Cipru, totalul importurilor include comerțul intra-UE. Petrolul include țițeiul și produsele petroliere rafinate.

- (26) Deși accelerarea tranziției către neutralitatea climatică și către alte surse de energie decât combustibilii fosili va genera costuri de restructurare semnificative în mai multe sectoare, Cipru poate recurge la Mecanismul pentru o tranziție justă în contextul politicii de coeziune pentru a atenua impactul socioeconomic al tranziției în cele mai afectate regiuni. De asemenea, Cipru poate utiliza Fondul social european Plus, instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului²⁰, pentru a îmbunătăți oportunitățile de ocupare a forței de muncă și pentru a consolida coeziunea socială.
- (27) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2022 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul său²¹ se reflectă în recomandarea 1.
- (28) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a invitat statele membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare recomandările formulate în Recomandarea din 2022 privind zona euro. În cazul Ciprului, acest lucru se reflectă în special în recomandările 1 și 2.

²⁰ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 (JO L 231, 30.6.2021, p. 21).

²¹ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

(29) Prin prisma bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a evaluării sale, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2022 și Programul de stabilitate pentru 2022. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1, 2, 3 și 4. Recomandările 1 și 2 contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2022 privind zona euro, în special a primei și a celei de a patra recomandări privind zona euro. Politicile bugetare menționate în recomandarea 1 ajută la corectarea, printre altele, a dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice. Politicile menționate în recomandarea 2 contribuie la abordarea, printre altele, a dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei private, prin limitarea împrumuturilor excedentare ale sectorului privat. Acestea abordează, de asemenea, prin diversificarea economiei, dezechilibrele legate de nivelul ridicat al datoriei publice și de deficitul de cont curent, precum și dezechilibrele legate de stocul ridicat de credite neperformante. Politicile menționate în recomandarea 3 contribuie la remedierea, printre altele, a dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice, prin sporirea eficienței publice și a creșterii pe termen lung, precum și a dezechilibrelor legate de datoria privată și externă, prin intensificarea creșterii pe termen lung. Politicile menționate în recomandarea 4 contribuie, între altele, la abordarea vulnerabilităților legate de datoria externă ridicată pe termen lung,

RECOMANDĂ ca, în 2022 și în 2023, Cipru să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În 2023, să asigure o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare politică globală neutră, ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Să fie pregătit să ajusteze cheltuielile curente la evoluția situației. Să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii. Pentru perioada de după 2023, să urmărească o politică fiscal-bugetară care să vizeze obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu.

2. Să continue implementarea planului său de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele care au fost prevăzute în Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 28 iulie 2021. Să finalizeze rapid negocierile cu Comisia cu privire la documentele de programare ale politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, în vederea începerii punerii în aplicare a acestor documente.
3. Să ia măsuri pentru a îmbunătăți guvernanta entităților deținute de stat în conformitate cu standardele internaționale.
4. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili și să diversifice în continuare aprovizionarea cu energie. Să accelereze utilizarea surselor regenerabile de energie, în special prin simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare și extinderea sistemelor fotovoltaice. Să dezvolte interconexiuni energetice cu țările învecinate, extinzând și accelerând totodată măsurile de eficiență energetică, inclusiv în sectorul transporturilor.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele
